

τῆς ὀχθῆς πλημύρα εἶχε κατακαθίσειν εἰς τὸ φυσικὸν τοῦ ποταμοῦ ρεῖθρον· ἀλλ' ἔτι ὁ χεῖμαρρος ἦτο πολὺ δυνατώτερος καὶ βαθύτερος παρὰ νὰ ἐπιχειρήσω τὴν διάβασιν αὐτοῦ, μάλιστα καθὼς ἤμην, ἀδυνατισμένος ἀπὸ τὰς κακοπαθείας τῶν ἐσχάτων δώδεκα ὥρων, καὶ ἀπὸ τὴν ἀφαρίαν. Πρὸ τοῦ μεσημερίου, ὅμως, τὰ ὕδατα εἶχαν ἐλαττωθῇ τσοῦτον, ὥστε ἤλπιζα μετὰ δύο ἢ τρεῖς ὥρας νὰ κατορθώσω τὸ ποδοῦμενον· καὶ τρῶντι, περὶ τὰς τρεῖς μετὰ τὴν μεσημβρίαν, ἐμβήκα εἰς τὸν ῥύακα· πούποτε δὲν εὗρηκα τὸ νερὸν βαθύτερον ἐνὸς ἡμισυ πῆχους· μετὰ ὀλίγον δ' ἄγωνα ἐπέτυχα νὰ φθάσω εἰς τὴν ὀχθὴν, τὴν ὁποίαν μίαν φορὰν ἐνόμιζα ὅτι οὐδέποτε πλέον ἤθελα πατήσῃν. Τὴν δέσμη τῶν ὑακίνθων, τὴν ὁποίαν δὲν εἶχα λησμονήσῃν νὰ ἐπάρω μαζὶ μου ἐκ τῆς νήσου, τὴν ἐκράτουν ἀκόμη εἰς τὰς χεῖρας. Ὀλίγους αὐτῶν ἐξήρανα, καὶ τοὺς φυλάττω μέχρι τῆς σήμερον· οὐδέποτε δὲ ὁμῶμαι τὸ ἄνθος τοῦτο, ἐγὼ περιδιαβάζω εἰς τὰ δάση ἢ τοὺς ἀγρούς, χωρὶς νὰ δοκιμάσω μέρος τῶν αἰσθήσεων, τὰς ὁποίας ἤσθάνθην, ὅτε, σηκώσας τὴν κεφαλὴν μου, ἶδα τὸν ὀρυμητικὸν ῥύακα βιαζόμενον νὰ με καταπλακώσῃ· ὅσον δὲ δεινὴ ἔ' ἂν ἐχηματίσει συμφορά τις, ἢ ἀνάμνησις αὐτῆς δὲν εἶναι ἄμικτος μὲ ἡδονήν. Πολλάκις ἀνοίγω τὰ φύλλα, ὅπου κεῖνται οἱ μαραμμένοι οὗτοι ὑακίνθοι· ἀλλὰ ποτὲ, θεωρῶν αὐτοὺς, δὲν ἐστοχάσθην ὅτι ἡγοράσθησαν παραπολὺ ἀκριβά.

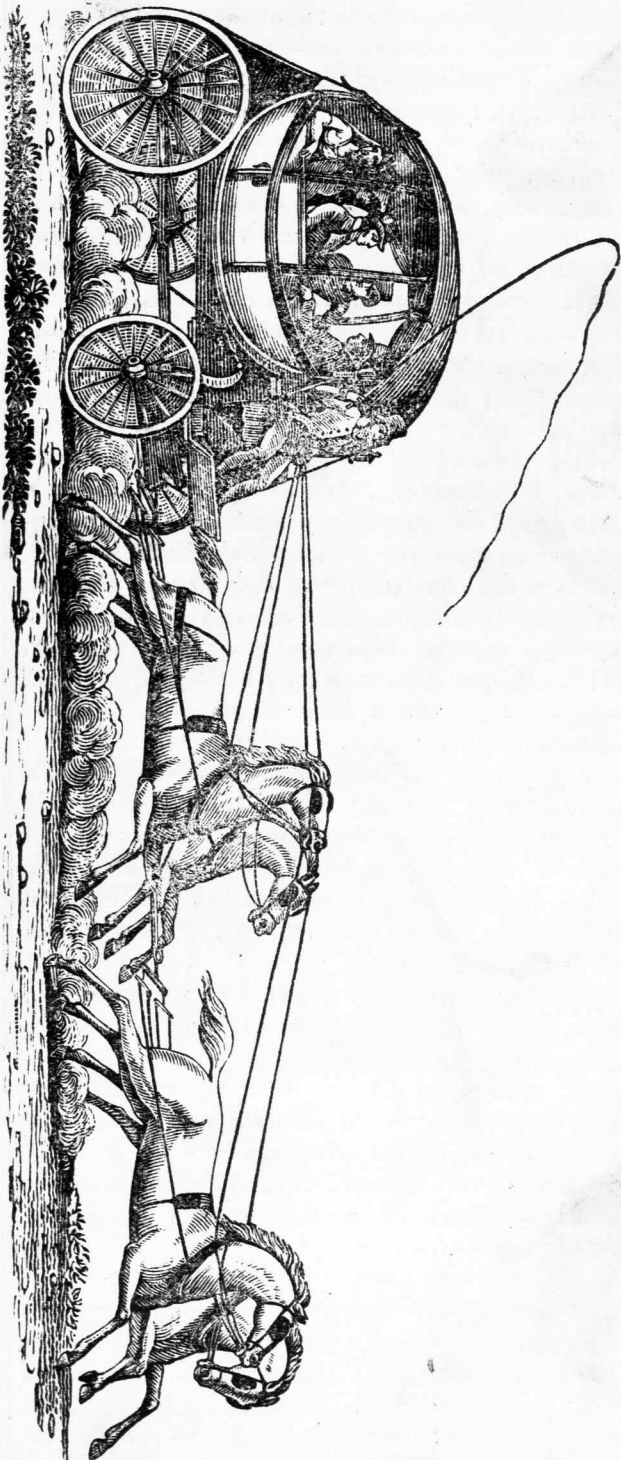
ΔΡΟΜΟΙ.

ΑΝΑΓΚΑΙΟΤΑΤΟΙ διὰ τὸ ἐμπόριον ἔ' τὴν εὐζω-
ταν τοῦ ἀνθρώπου εἶναι ἔ' οἱ δημόσιοι δρόμοι·
ἢ κατάστασις δ' αὐτῶν ἀνταποκρίνεται γενικῶς
μὲ τὴν κατάστασιν τῆς γεωργίας.

Μεταξὺ ἀγρίων καὶ βαρβάρων ἐθνῶν δὲν
ὑπάρχουν ἄλλοι δρόμοι παρὰ τὰ μονοπάτια,
ὅσα σχηματίζει ἢ ἐκ τοῦ αὐτοῦ μέρους συνεχῆς
διάβασις ὁδοιπόρων. Μόνους ὁδηγοὺς ἔχουν
τὰ ἔθνη ταῦτα εἰς τὰς περιπλανήσεις αὐτῶν
τοὺς ἀστέρας, ὄρη καὶ ποταμοὺς καὶ ἄλλα τῆς
ὀψews ἀντικείμενα, καὶ, κἀποτε, τὰ εἰς προτέρας
ὁδοιπορίας ἀφεθέντα σημεῖα. Νηπιόθεν συνει-
θισμένοι εἰς ζωὴν πλανήτιδα, ἀνακαλύπτουν
εὐκόλως ἔ' ἀκολουθοῦν τὰς πλέον περιπλεγμένας
καὶ δυσκόλους ὁδοὺς, καὶ ὁ φόβος παρακινεῖ
αὐτοὺς μᾶλλον ν' ἀφανίζωσι πᾶν ἵχνος, δινά-
μενον νὰ χρησιμεύσῃ πρὸς ὁδηγίαν ἄλλων, παρὰ
νὰ εὐκολύνωσιν ὅπωςδήποτε τὴν συγκοινωνίαν.

Μεταξὺ ἐθνῶν, τὰ ὁποῖα προσδεύουν εἰς τὸν
πολιτισμὸν, ἢ εἰσαγωγή τοῦ ἐμπορίου ἐπιφέρει
τὴν σύστασιν δρόμων· ἢ οὕτω δὲ προξενεμένη

ΑΠΟ τὴν εἰκονογραφίαν ταύτην ἐμποροῦν νὰ λάβωσιν ἰδέαν σινὰ
τῶν εἰς τὰ πολιτισμένα ἔθνη δημοσίων ὀχημάτων ὅσοι δὲν ὠδοιπό-
ρησαν ποτὲ πλὴν ἐπὶ ὄνων καὶ ἡμῖνων, ἢ, τὸ πολὺ, ἵππων καὶ κα-
μήλων.

συγκοινωνίας εὐκολία τοὺς καθιστάνει ἀμοιβαί-
ως τὸ αἷτιον καὶ τὸ ἀποτέλεσμα βελτιωμένης
κοινωνικῆς καταστάσεως.

Εἰς τὰ ἡμιπολιτισμένα ἔθνη τῆς Ἀσίας, οἱ

δρόμοι είναι ὡς ἐπιτοπλεῖστον παρημελημένοι.

Οἱ κάτοικοι τῆς Ἀραβίας, Τουρκίας, Περσίας, καὶ Βορείου Ἀφρικῆς ὁδοιποροῦν μόνον ἐπὶ καμήλων ἢ ἵππων· οἱ Ἰνδοὶ δὲ ἐπὶ ἐλεφάντων, ἢ κληνῶν ἀπὸ ἀνθρώπων φερομένων. Οἱ δρόμοι εἶναι συνήθως στενά μονοπάτια, πολλάκις εἰς ἄκρον δυσκολοπέραστα. Εἰς τὴν Κίναν καὶ Ἰαπωνίαν, ἡ δραστηριότης τῶν κρατούντων καὶ ἡ φιλοπονία τοῦ λαοῦ ἐπέφεραν τὴν κατασκευὴν πολυαρίθμων δρόμων. Τινὲς τῶν εἰς τὴν Κίναν εἶναι περιφρημοὶ διὰ τὰς γεφύρας ἔκωλῶσιν των.

Ἡ Εὐρωπαϊκὴ Τουρκία εἶναι σχεδὸν τόσον ὀπίσω κατὰ τοὺς δρόμους, ὅσον ἡ Ἀντικὴ Ἀσία. Ἡ Ἰσπανία ἔξ Ἠορτογαλλίας εἶναι ἐλλιπέσταται κατὰ τοῦτο· καὶ εἰς τὴν Ἰσπανίαν δὲ ὑπάρχουν ὀλιγώτατοι δρόμοι, τοὺς ὁποίους δύναται τις νὰ περάσῃ ἐντὸς ἡμέρας μὲ ἀσφάλειαν καὶ ἀνάπαυσιν.

Εἰς τὰς ψυχρὰς καὶ παγωμένας χώρας τῆς Βορείου Ἀμερικῆς, Εὐρώπης, καὶ Ἀσίας, ἡ χιών, καλύπτουσα τὴν γῆν καθ' ὅλον τὸ διάστημα τοῦ μακροτάτου χειμῶνος, σχηματίζει διαρκεῖς καὶ ἀρίστους δρόμους διὰ τὰ ἐκεῖ συνήθη ὅχηματα· κοινῶς δὲ ἐκλέγεται ὁ καιρὸς οὗτος τοῦ χρόνου διὰ ὁδοιπορίαν καὶ μετακομιδὴν. Ὅθεν εἰς τὰς χώρας ταύτας ὑπάρχει ὀλιγωτέρα ἀνάγκη τεχνητῶν δρόμων· καὶ ὅπου δὲ εἶναι κατασκευασμένοι, προφυλάττονται ἀπὸ βλάβην τὸν χειμῶνα, καὶ διορθοῦνται εὐκόλως. Οἱ δρόμοι τῆς Σβεκίας εἶναι ἀριστοί. Οἱ τῆς Ρωσσίας δὲν εἶναι τόσον καλοί. Τῆς Νορβηγίας ὁ τραχὺς χαρακτὴρ καὶ τὸ δριμύ κλίμα μάλιστα ἐπιδέχεται τὴν κατασκευὴν δρόμων, καὶ ἡ διάβασις τῶν ὁρέων γίνεται μὲ δυσκολίαν καὶ κίνδυνον.

Εἰς τὰς εὐκράτους χώρας, τῆς χιόνος αἱ σιχναὶ διαλύσεις καὶ τοῦ χειμῶνος καὶ τῆς ἀνοιξεως ἡ ἐπικρατοῦσα ὑγρασία καθιστάνουν τοὺς δρόμους κακίστους μὲν αὐτοὺς τοὺς καιροὺς, δυσκολοδιορθώτους δὲ τὸ καλοκαίριον. Τὰ δεινὰ ταῦτα ἐμποδίζονται κάποτε, ἄλλοι μὲν ἀπὸ τὴν ξηρότητα τοῦ κλίματος, ὡς εἰς τινὰ μέρη τῆς Γαλλίας, ἄλλοι δὲ ἀπὸ κόπους πολυχρονίους, ὡς εἰς τὴν Γερμανίαν.

Τὴν Ἰταλίαν καὶ τὰς μέσας χώρας τῆς Εὐρώπης διαπερνοῦν δρόμοι πολυπληθεῖς, γενικῶς ἀριστοί, καὶ πολλοὶ ἀρχαιότατοι. Αἱ γεφύραι εἶναι συνήθως ἀπὸ πέτραν· καὶ πολλοὶ τῶν δρόμων εἶναι λιθόστρωτοι. Οἱ ἀξιολογώτεροι δρόμοι τῆς Ἰταλίας εἶναι θεμελιωμένοι ἐπὶ τῶν ἀρχαίων Ρωμαϊκῶν Ὀδῶν, αἵτινες ἦσαν τόσον καλὰ κατασκευασμένοι, ὥστε μετὰ τὴν παρέλευσιν δεκαπέντε ἑκατονταετηρίδων τινὰ μέρη σώζονται ἀκόμῃ ἀκέραια. Ἡ ἀξιολογώτερα

ἦτον ἡ ἐκ Ρώμης εἰς Νεάπολιν Ἀππία ὁδός, ἐπὶ τῆς ὁποίας εἶναι κατασκευασμένος ὁ μεταξὺ τῶν πόλεων τούτων νεώτερος δρόμος.

Τὰ περάσματα βουνῶν ἀντιβάλλουν μέγα ἐμπόδιον εἰς τὴν κατασκευὴν δρόμων· καὶ διὰ τοῦτο αὐτοῦ δὲν ἐμποροῦν νὰ ᾔναι καλοὶ, ἐκτὸς εἰς χώρας πολυανθρώπους, ἔξ πρὸ πολλοῦ παρά πολιτισμένων ἐθνῶν κατοικημένας.

Πλέον παρά πενήντα δρόμοι περνοῦν ἐπάνωθεν τῶν Πυρηναίων, οἱ πλείότεροι ὅμως διὰ ζῶα καὶ πεζοὺς διαβάτας· ἀμαξιτοὶ ὑπάρχουν μόνον ἐπτά. Ἡ ἀνάβασις εἶναι εὐκόλος μὲν ἀπὸ τὸ μέρος τῆς Γαλλίας, πλέον ἀπόκρημνος δὲ καὶ δύσκολος ἀπὸ τὸ τῆς Ἰσπανίας.

Διὰ τῶν Ἀλπεων κατασκευάσθησαν ἀρκετοὶ ὡραῖοι δρόμοι. Ἐνας διὰ ἵππεῖς περνᾷ τὸ ὄρος Ἀγίου Γοθάρδου, 3,000 πῆχεις ὑψηλός. Αἱ τῶν Σαρδινικῶν Πολιτειῶν θαλάσσιοι Ἀλπεῖς διαπερνῶνται ὑπὸ ὡραίου ἀμαξιτοῦ δρόμου, ὅστις ὑψοῦται 3,600 πῆχεις, καὶ φέρει τὸν ὁδοιπόρον ὑπὲρ τὰ νέφη. Ἄλλ' οἱ καλῆτεροι καὶ περιφρημότεροι δρόμοι ἐπάνωθεν τῶν ὁρέων τέτων εἶναι τὰ περάσματα τοῦ ὄρους Σιμπλὸν ἔξ ὄρους Κενίς, τὰ ὑπὸ Ναπολέοντος κατασκευασθέντα.

Τὸ ὄρος Σιμπλὸν ἐστερεῖτο ἀμαξιτοῦ δρόμου ἕως τὸ 1801· τότε ἤρχισαν αὐτοῦ δρόμον δι' ἀμάξας καὶ κανόνια, ὅστις ἐτελειώθη ὑπὸ τρισχιλίων ἀνδρῶν τὸ 1805. Πεντήκοντα γεφύραι ἐχρειάσθησαν ἐπάνωθεν τῶν τρομερῶν χασμάτων· ὁ δρόμος ἐκόπτετο πολλάκις μεταξὺ σκληρῶν βράχων, καὶ ἐπτά καμαρωταὶ δίοδοι, ἢ στοαὶ ἀρκετοῦ μήκους, ἐκόπησαν διὰ μερίδων βράχου, αἵτινες δὲν ἤμπορουν ἄλλως νὰ γένωσι διαβαταί. Προχώματα καὶ τείχη, τινὰ ἐξ αὐτῶν ὑπὲρ τοὺς ὀγδοήκοντα πῆχεις ὑψηλά, ἀνηγέρθησαν διὰ νὰ ἐξασφαλίσωσι τὸν δρόμον ἀπὸ τοὺς χειμάρρους καὶ τοὺς καταπίπτοντας χιόνος καὶ πάγου σωροὺς. Εἰς κατάλληλα διαστήματα, ἐκτίσθησαν οἰκίαι καταφυγῆς διὰ νὰ σκεπάζωσι τοὺς ὁδοιπόρους ἀπὸ ἀνεμοζάλας, καὶ ἐπιστάται διωρίσθησαν εἰς αὐτάς, τῶν ὁποίων χρέος ἦτο νὰ τοὺς ὑποδέχωνται, ὡς καὶ νὰ φυλάττωσι τοὺς δρόμους διορθωμένους. Τὸ διάστημα ὁλόκληρον εἶναι 36 μίλια, τὸ ὑψιστον δὲ μέρος 2,700 πῆχεις ὑπὲρ τὸ ἐπίπεδον τῆς θαλάσσης· ἀλλὰ τόσον καλὰ εἶναι ὁ δρόμος κατασκευασμένος, ὥστε εὐκόλως περνᾷται ὑπὸ ἡμέρας εἰς ἑνδεκα ὥρας.

Παρομοία ὁδὸς κατασκευάσθη ἄνωθεν τοῦ ὄρους Κενίς τὸ 1811. Ὑψος ἔχει σχεδὸν τὸ αὐτὸ μὲ τὸ τοῦ Σιμπλὸν, καὶ στοαὶ ἰσορίθμους, ἐκ τῶν ὁποίων μία, 900 πῆχεις μακρά, εἶναι κεκομμένη διὰ κοκκωτοῦ λίθου.